

Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти
відповідно до тенденцій розвитку українського та світового ринків праці

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. І. ПИРОГОВА

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІДПОВІДНО ДО ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ТА СВІТОВОГО РИНКІВ ПРАЦІ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

26 лютого 2025 року

**ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ВІДПОВІДНО ДО ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО І СВІТОВОГО РИНКІВ ПРАЦІ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
26 лютого 2025 року

Вінниця – 2025

**Навчально-методична конференція
МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО І СВІТОВОГО РИНКІВ ПРАЦІ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
м. Вінниця, 26 лютого 2025 року

У збірнику висвітлено проблеми розвитку академічної свободи та академічної відповідальності в умовах інтернаціоналізації вітчизняної медичної освіти та її інтеграції до європейського освітнього простору; відповідності освітніх програм тенденціям розвитку спеціальностей, вітчизняного і світового ринків праці; врахування галузевого й регіонального аспектів у визначенні цілей і програмних результатів навчання; стандартизації підготовки здобувачів вищої освіти; студентоцентрованого підходу та формування індивідуальної освітньої траєкторії майбутніх медичних фахівців; удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти; розвитку кадрового потенціалу реалізації вітчизняних освітньо-професійних та освітньо-наукових програм.

Збірник розрахований на всіх працівників медичної галузі.

Раціборинська-Полякова Н.В., Римша О.В., Качула С.О.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

Освітні програми спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців в університеті, розробляють відповідно до Стратегії та напрямів розвитку всієї системи вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства та економіки країни. Ці програми являють собою єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих для досягнення програмних результатів навчання, згідно стандарту вищої освіти відповідного рівня. У сучасних умовах здобувач вищої освіти все частіше стикається з проблемою використання міждисциплінарних знань в процесі професійної підготовки. Навколо доцільності використання міждисциплінарних зв'язків та інтеграції знань розгортаються дискусії. Всі стейкхолдери погоджуються, що міжнаукова інтеграція, безумовно, явище позитивне і потрібне, однак за умови коректної структури, яка буде методично обґрунтована. Так професійна підготовка майбутніх лікарів має бути всебічною та різноплановою, а, отже, міждисциплінарною й інтегративною, що вимагає визначення структури міжпредметних зв'язків та можливостей синтезу фахових знань та навичок, які представлені в складі різних освітніх компонентів.

Сучасні підходи до організації навчального процесу передбачають відповідність кредитно-модульній освітній системі. Основною одиницею виміру в кредитно-модульній системі навчання є модулі, які регламентують обсяг знань, умінь і навичок і чітко визначають заходи контролю з дотриманням виконання завдань кожного модулю. Міждисциплінарна інтеграція і використання міжпредметних зв'язків передбачає ширше об'єднання принципів, методів, форм роботи, ніж пропонує кредитно-модульний підхід. Кредитно-модульна система спрощує схему використання міждисциплінарних зв'язків. Вона регламентує максимальну і мінімальну кількість балів за успіхи у вивченні певного феномену в межах одного змістовного модуля з дисципліни. Загально дидактичне розуміння міжпредметних зв'язків передбачає обмежене межами дисципліни представлення їх в її структурі. Якщо розглядати їх як систему, тоді можна передбачити, що розуміння якогось феномену відповідає структурі, цілісність якої формується в єдності процесу навчання. Контентний аспект цієї системи формується шляхом координації та систематизації навчального матеріалу, розробленого на науковому змісті різних наукових галузей спільними зусиллями викладачів тих навчальних предметів, які входять до складу певної міждисциплінарної системи. Отже, наявність інтеграційних феноменів визначають функціонування міждисциплінарної структури та необхідність координованого впровадження міжпредметних зв'язків в зміст навчання, оскільки це ще й продиктовано особливостями сучасної системи освіти.

Міждисциплінарна освітня та наукова інтеграція в професійній підготовці майбутніх лікарів передбачає реалізацію певних дій. Це, в першу чергу, узгодженість навчальних планів і робочих програм дисциплін, що є освітніми компонентами ОПП, за якими готують фахівців за спеціальностями галузі

знань «Медицина» в ЗВО. Не менш важливим є й узгодження кількості годин лекційних та практичних занять з окремих обов'язкових фахових дисциплін, а також внесення до навчальних планів вибіркових курсів, які сприяють підвищенню якості та ґрунтовності одержуваних знань, умінь і навичок у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів. Не менш цікавим і доцільним кроком може стати сумісна організація круглих столів, семінарів, майстер класів, конференцій з окремих фахових питань для студентів представниками різних кафедр.

Є ще один напрям, який передбачає, що викладачам, що проводять заняття з дисциплін, в яких передбачено вивчення міждисциплінарних феноменів, було б доцільно ознайомитись із вмістом робочих програм курсів, які також розглядають ці поняття/прояви, щоб розширити бачення їх різних аспектів шляхом нарощування по міні-максимуму підходу: від первинних початкових теоретичних знань та характеристик до більш глибокого розуміння в професійно-орієнтованому плані. Реалізація цього кроку включає і передбачений загальний перелік і структуру дисциплін, що вивчаються здобувачами освіти, і розміщення навчальних планів закладу вищої освіти та робочих програм з окремих дисциплін профільних кафедр на сайті ЗВО, щоб не тільки студенти, а й інші викладачі могли ознайомитись з особливостями висвітлення окремих феноменів в курсі інших дисциплін. Таке ознайомлення викладачів зі змістовною насиченістю і структурою робочих програм навчальних курсів, що читають інші кафедри, з одного боку буде сприяти усуненню повторів у викладанні матеріалу, і зможе не тільки підвищити якість та поглибити професійну підготовку майбутніх лікарів під час навчання, але й розширити та збагатити педагогічний світогляд співробітників ЗВО.

Професійна підготовка майбутніх лікарів включає дисципліни, які за своїм контентним насиченням містять теоретичні і практичні блоки. Наукова інтеграція зазначених курсів повинна ґрунтуватися не лише на змісті фундаментальних дисциплін, що вивчаються студентами на перших курсах навчання («Анатомія», «Біохімія», «Гістологія», «Фізіологія», «Мікробіологія» тощо), а й дисциплін професійного спрямування («Внутрішні хвороби», «Хірургія», «Психіатрія» тощо). В процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін фундаментальні знання, отримані на перших курсах, стають основою для розуміння особливостей патогенезу, перебігу хвороб та можливостей терапевтичних впливів, і в той же час закріплюються та інтерналізуються особистістю майбутнього лікаря. Відтак, при викладанні теоретичних аспектів важливо акцентувати можливість практичного застосування отриманих знань. А при вивченні клінічних дисциплін потрібно звертати увагу студентів на фундаментальні зв'язки в основі розвитку кожного феномену.

Отже, наукова інтеграція на основі міждисциплінарних зв'язків є необхідною передумовою розвитку та модернізації професійної підготовки майбутніх лікарів.